

การสำรวจตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ของ
ผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย
A Survey of the Variables Influencing Cybercrime among
Social Media Users in Thailand

ร.ต.อ.วงศ์ยศ เกิดศรี¹

wongyos@gmail.com

ดร.กิตติคุณ มีทองจันทร์²

kittikhun.me@ssru.ac.th

ผศ. (พิเศษ) พล.ต.ท. ดร.ณรงค์ กุลนิเทศ³

narong.kulnides@gmail.com

¹ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

³ ประธานหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 5 คน และผู้ใช้งานโซเชียลมีเดียทั่วไปอีกจำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทยประกอบไปด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) พฤติกรรมบนโซเชียลมีเดีย 3) การตระหนักถึงความมั่นคงทางไซเบอร์ 4) ความรู้ความเข้าใจในอาชญากรรมไซเบอร์ และ 5) ประสบการณ์การถูกคุกคามทางไซเบอร์

คำสำคัญ: อาชญากรรมไซเบอร์, ความมั่นคงทางไซเบอร์, การสืบสวนบนโซเชียลมีเดีย

Abstract

This research aims to study and survey the variables that influence the cybercrime among social media users in Thailand. The qualitative research was applied by using the interviewing to collect the data. The sample was selected from 5 experts in computer and information technology and 30 social media users. As a result, this research found that the related variables which influence the cybercrime of social media users in Thailand consist of 5 variables: 1) personal information 2) social media behaviors 3) awareness of cyber security 4) knowledge of cybercrime, and 5) experience of cyber threats.

Keywords: Cybercrime, Cyber Security, Social Media Investigation

บทนำ

โซเชียลมีเดียเป็นสื่อสังคมบนระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีการสร้างและรวบรวมเนื้อหาข้อมูลข่าวสารโดยตัวผู้ใช้งาน พร้อมทั้งแบ่งปันข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้กับผู้ใช้งานอื่นที่อยู่ร่วมกันในสื่อสังคมออนไลน์เดียวกันโดยผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายอุปกรณ์เคลื่อนที่ ตัวอย่างเช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ยูทูบ (YouTube) อินสตาแกรม (Instagram) และไลน์ (Line) เป็นต้น

ปัจจุบันโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางการสื่อสารช่องทางหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งควบคู่ไปกับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทั้งในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างองค์กร มนุษย์ใช้โซเชียลมีเดียในการสนทนา ค้นหาข้อมูล ทำธุรกรรม และซื้อขายสินค้า ซึ่งสามารถกระทำได้ตลอดเวลาแบบทั่วทุกหนทุกแห่งผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้หน่วยงานและองค์กรต่างๆ มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการเข้ามาของโซเชียลมีเดียนี้ แต่อย่างไรก็ตามพบว่าผู้ใช้โซเชียลมีเดียส่วนใหญ่มักพบกับผู้ที่ไม่หวังดีที่เข้ามาหลอกลวงและโจรกรรมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมายจนนำมาซึ่งอาชญากรรมทางไซเบอร์ซึ่งเป็นหนึ่งในอาชญากรรมที่สำคัญที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยในปัจจุบัน โดยลักษณะของอาชญากรรมทางไซเบอร์นั้นส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่ระมัดระวังของผู้ใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตเอง เช่น การเปิดเผยรหัสผ่านให้กับผู้อื่น การหลงเชื่อบุคคลแปลกหน้าที่เข้ามาติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต การมีพฤติกรรมที่ขอบอกรู้อยากเห็น การแสดงจุดไหวที่ทำให้ผู้ร้ายสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลได้ และการไม่รู้และไม่เข้าใจถึงภัยทางไซเบอร์ เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวมาข้างต้นนั้นจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขโดยการวิเคราะห์หาสาเหตุและพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการสร้างมาตรการและการกำหนดแนวทางในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ต่อไปได้

งานวิจัยเรื่องนี้จึงต้องการศึกษาและสำรวจตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 5 คน และผู้ใช้งานโซเชียลมีเดียทั่วไปอีกจำนวน 30 คน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและสำรวจตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูล

2. ขอบเขตทางด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยเรื่องนี้กำหนดกลุ่มประชากร (Population) คือผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย และกลุ่มตัวอย่าง (Samples) คือกลุ่มผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทยที่สุ่มเลือกอย่างเป็นระบบตามหลักการทางสถิติ โดยประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 5 คน และผู้ใช้งานโซเชียลมีเดียทั่วไปอีกจำนวน 30 คน

3. ขอบเขตทางด้านเวลาและช่องทางการติดต่อสื่อสาร งานวิจัยเรื่องนี้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยประมาณ 1 เดือน โดยประกอบไปด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนด้วยวิธีการทางวิดีโอคอล (Video Call) และการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานโซเชียลมีเดียทั่วไปจำนวน 30 คนด้วยวิธีการการแชท (Chat) ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (Line)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีและขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาและสำรวจตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย โดยเน้นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนวรรณกรรม โดยได้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจาก วารสาร บทความ หนังสือ และวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เข้าใจถึงแนวคิดทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย งานวิจัยเรื่องนี้ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นเครื่องมือหลักในการวิจัย โดยเป็นลักษณะคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเกี่ยวกับอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย งานวิจัยเรื่องนี้ได้สร้างแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนด้วยวิธีการพูดคุยผ่านทางวิดีโอคอล (Video Call) และการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานโซเชียลมีเดียทั่วไปจำนวน 30 คนด้วยวิธีการการแชท (Chat) ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (Line)

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย โดยเป็นการสรุปและสำรวจตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทยจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้

โดยแผนการดำเนินงานวิจัยทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวมีระยะเวลาของแต่ละขั้นตอนดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	พฤษภาคม 2561			
	สัปดาห์ที่	สัปดาห์ที่	สัปดาห์ที่	สัปดาห์ที่
	1	2	3	4
ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนวรรณกรรม	X			
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย		X	X	
ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย		X	X	X
ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย			X	X

2. เครื่องมือในการวิจัย งานวิจัยเรื่องนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล โดยประกอบไปด้วยคำถามและรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

คำถามที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้งานโซเชียลมีเดียของคนไทยในปัจจุบัน

คำถามที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับอาชญากรรมไซเบอร์ในปัจจุบัน

คำถามที่ 3 ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลและส่งต่อการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย

คำถามที่ 4 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องนี้ได้เริ่มต้นศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้

Dave Smitherson (2012) ได้วิเคราะห์ถึงอิทธิพลของอาชญากรรมไซเบอร์และความมั่นคงบนสื่อโซเชียลมีเดีย โดยเน้นไปในเรื่องของ การนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลที่เริ่มมีปรากฏให้เห็นอยู่บนโซเชียลมีเดียเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นยังขาดมาตรการป้องกันที่รัดกุมและน่าเชื่อถือ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการถูกการโจรกรรมทางไซเบอร์ได้อยู่เสมอ

Rui Chena และคณะ (2013) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการใช้งานเว็บไซต์บนโซเชียลมีเดียของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต โดยระบุถึงตัวแปรที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ได้แก่ พฤติกรรมการใช้งานทัศนคติ และการรับรู้ถึงความเสี่ยง โดยผลการวิจัยพบว่าทัศนคติและการรับรู้ถึงความเสี่ยงส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดีย

Markus Riek และคณะ (2014) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลที่มีผลต่อความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ในระบบบริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในทวีปยุโรป พบว่าการให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำบนสื่อโซเชียลมีเดียจะช่วยลดอัตราความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ลงได้

Samar Mustlah Albladi (2016) ได้อธิบายถึงจุดอ่อนที่จะก่อให้เกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์นั้นคือ การใช้วิศวกรรมทางสังคม (Social Engineering) เช่น การให้รหัสผ่านแก่ผู้อื่น การตั้งรหัสผ่านแบบที่สามารถคาดเดาได้ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลให้คนอื่นเห็นบนสื่อโซเชียลมีเดีย เป็นต้น ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ล้วนแล้วแต่จะก่อให้เกิดการถูกโจมตีหรือการโจรกรรมทางไซเบอร์ได้ทั้งสิ้น

Rutger Leukfeldt (2017) ได้ศึกษาถึงปัจจัยในตัวมนุษย์ที่ส่งผลให้เกิดอาชญากรรมไซเบอร์และความมั่นคงทางไซเบอร์ โดยผลจากงานวิจัยระบุว่าปัจจัยที่มีอำนาจมากที่สุดที่จะทำให้เกิดอาชญากรรมไซเบอร์คือพฤติกรรมของตัวมนุษย์เองซึ่งได้แก่ ความมั่งก่าย ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และความประมาท

Lee Hadlington และคณะ (2018) ได้สำรวจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลกับปัจจัยด้านการตระหนักถึงความมั่นคงในสารสนเทศ (Information Security Awareness) และบุคลิกภาพ (Personality) โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์เพราะเนื่องจากยังขาดการตระหนักถึงความมั่นคงในระบบสารสนเทศ และยังมีพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสมในการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น การทำธุรกรรมออนไลน์โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาพบว่าปัจจัยและตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมบนสื่อโซเชียลมีเดีย นั้นประกอบไปด้วย 4 ตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล
- 2) พฤติกรรมการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดีย
- 3) ความรู้ความเข้าใจอาชญากรรมไซเบอร์
- 4) การตระหนักถึงความมั่นคงในระบบสารสนเทศ

2. ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสายงานทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในสายงานทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 5 คน โดยมีบทสรุปการสัมภาษณ์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 บทสรุปการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสายงานทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเด็นคำถาม	บทสรุปการสัมภาษณ์
คำถามที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียของคนไทยในปัจจุบัน	คนไทยในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับสื่อโซเชียลมีเดียเป็นอันดับหนึ่ง และใช้ชีวิตส่วนใหญ่ไปกับการติดต่อสื่อสารบนสื่อโซเชียลมีเดีย ทั้งการสนทนา การทำงาน การทำธุรกรรมทางการเงิน และการพักผ่อนหย่อนใจ สื่อโซเชียลมีเดียจึงกลายเป็นปัจจัยที่ 5 ต่อจากปัจจัยสี่ของมนุษย์
คำถามที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับอาชญากรรมไซเบอร์ในปัจจุบัน	คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยคำนึงถึงความปลอดภัยและภัยคุกคามที่จะตามมาจากการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียอย่างจริงจัง ทำให้ปัจจุบันมีอาชญากรรมทางไซเบอร์เกิดขึ้นมากมายอย่างต่อเนื่อง และยังทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคตรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการจัดการกับอาชญากรรมไซเบอร์ให้มากยิ่งขึ้น เพราะต่อจากนี้ไปประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมไซเบอร์อย่างเต็มรูปแบบ
คำถามที่ 3 ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่อิทธิพลและส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย	ปัจจัยที่อิทธิพลและส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทยนั้นประกอบไปด้วย 1) พฤติกรรมของผู้ใช้โซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่เป็นจุดเริ่มต้นของมูลเหตุทางอาชญากรรมไซเบอร์ ในขณะที่ 2) ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ก็มีส่วนที่จะทำให้มีระดับการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ที่แตกต่างกันออกไปด้วย นอกจากนี้ 3) การให้ความรู้เกี่ยวกับภัยไซเบอร์ และ 4) การปลูกฝังให้คนไทยตระหนักถึงความมั่นคงทางไซเบอร์เป็นสิ่งที่จำเป็น และควรจะต้องโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
คำถามที่ 4 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร	องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนควรจะต้องกำหนดมาตรการภายในองค์กรที่ชัดเจนเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ และอาจจะต้องจัดตั้งหน่วยงานย่อยที่ดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ

จากบทสรุปการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คนพบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับอาชญากรรมไซเบอร์กับผู้ใช้โซเชียลมีเดียเป็นอย่างมาก และเห็นว่าตัวแปรและปัจจัยที่อิทธิพลและส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทยประกอบไปด้วย 4 ตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) พฤติกรรมของผู้ใช้โซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่จะต้องคำนึงถึง
- 2) ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ที่จะทำให้มีระดับการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ที่แตกต่างกันออกไป
- 3) การให้ความรู้เกี่ยวกับภัยไซเบอร์ ที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง
- 4) การปลูกฝังให้คนไทยตระหนักถึงความมั่นคงทางไซเบอร์ ที่ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของอาชญากรรมไซเบอร์มากยิ่งขึ้น

3. ผลการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียทั่วไป

งานวิจัยเรื่องนี้ยังได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียทั่วไปอีกจำนวน 30 คน โดยมีบทสรุปการสัมภาษณ์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 บทสรุปการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียทั่วไป

ประเด็นคำถาม	บทสรุปการสัมภาษณ์
คำถามที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียของคนไทยในปัจจุบัน	โซเชียลมีเดียเข้าถึงได้จากสมาร์ตโฟนและอุปกรณ์เคลื่อนที่ ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ใช้สื่อโซเชียลมีเดียกันคล่องแคล่ว และโซเชียลมีเดียกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและขาดกันไม่ได้
คำถามที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับอาชญากรรมไซเบอร์ในปัจจุบัน	อาชญากรรมไซเบอร์เป็นเรื่องใหญ่ที่ควรจะต้องศึกษาทำความเข้าใจ และเป็นสิ่งที่ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตประสบพบเจออยู่บ่อยครั้ง การไม่ระมัดระวังตัวในการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียอาจจะก่อให้เกิดอาชญากรรมไซเบอร์ขึ้นได้เสมอ
คำถามที่ 3 ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่อิทธิพลและส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทย	ปัจจัยที่จะนำมาซึ่งอาชญากรรมไซเบอร์ได้แก่ 1) พฤติกรรมของตัวผู้ใช้งานที่ขาดความระมัดระวังในการเข้าถึงและแสดงออกบนสื่อโซเชียลมีเดีย 2) การไม่รู้และไม่เข้าใจถึงภัยไซเบอร์ ทั้งรูปแบบของภัยไซเบอร์ที่เกิดขึ้นบนโซเชียลมีเดียและลักษณะการก่อการร้ายบนอินเทอร์เน็ต ทำให้ถูกหลอกลวงได้ง่าย และ 3) การสร้างประสบการณ์ในเรื่องภัยไซเบอร์ ผู้ที่เคยมีประสบการณ์จริงจะรู้และเข้าใจได้ดีกว่าผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน และผู้ที่มีประสบการณ์จะมีการตระหนักถึงภัยไซเบอร์ได้ดียิ่งขึ้น
คำถามที่ 4 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร	ต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความสำคัญกับอาชญากรรมไซเบอร์ให้มากยิ่งขึ้น และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีทางไซเบอร์ให้ดียิ่งขึ้น

จากบทสรุปการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียทั่วไปทั้ง 30 คนพบว่าตัวแปรและปัจจัยที่อิทธิพลและส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้โซเชียลมีเดียในประเทศไทยประกอบไปด้วย 3 ตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) พฤติกรรมของผู้ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ที่ขาดความระมัดระวังในการเข้าถึงและแสดงออกบนสื่อโซเชียลมีเดีย
- 2) การไม่รู้และไม่เข้าใจถึงภัยไซเบอร์ ทำให้ถูกหลอกลวงได้ง่าย
- 3) การสร้างประสบการณ์ในเรื่องภัยไซเบอร์ ผู้ที่เคยมีประสบการณ์จริงจะรู้และเข้าใจได้ดีกว่าผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน และผู้ที่มีประสบการณ์จะมีการตระหนักถึงภัยไซเบอร์ได้มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้งในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการสัมภาษณ์ผู้ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย สามารถสรุปได้ว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้สื่อโซเชียลมีเดียในประเทศไทยประกอบไปด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Information) 2) พฤติกรรมบนโซเชียลมีเดีย (Social Media Behaviors) 3) การตระหนักถึงความมั่นคงทางไซเบอร์ (Awareness of Cyber Security) 4) ความรู้ความเข้าใจในอาชญากรรมไซเบอร์ (Knowledge of Cybercrime) และ 5) ประสบการณ์การถูกคุกคามทางไซเบอร์ (Experience of Cyber Threats)

ข้อเสนอแนะและงานวิจัยในอนาคต

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาตัวแปรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรมทางไซเบอร์ของผู้ใช้สื่อโซเชียลมีเดียในประเทศไทย โดยเมื่อสำรวจตัวแปรที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ตัวแปรแล้ว งานวิจัยในอนาคตจะเป็นการวิเคราะห์และศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านั้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Dave Smitherson. (2012). Impact of Cyber Crime and Security on Social Media. Social Media Today.
- Lee Hadlington and Sally Chivers. (2018). Segmentation Analysis of Susceptibility to Cybercrime: Exploring Individual Differences in Information Security Awareness and Personality Factors. Journal of Policy and Practice.
- Markus Riek and Rainer Bohme. (2014). Understanding the influence of cybercrime risk on the e-service adoption of European Internet users. 13th Annual Workshop on the Economic of Information Security.
- Rui Chena and Sushil K Sharmaa. (2013). Understanding Member Use of Social Networking Sites from a Risk Perspective. Procedia Technology 9 (2013) 331-339.
- Rutger Leukfeldt. (2017). Research agenda the human factor in cybercrime and cybersecurity. Eleven International Publishing.
- Samar Muslah Albladi and George R. S. Weir. (2016). Vulnerability to Social Engineering in Social Networks: A Proposed User-Centric Framework. IEEE International Conference on Cybercrime and Computer Forensic (ICCCF).